

ACADEMICTALK

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล Digital Economy Acceleration.

นางคนึงนิจ คชศิลา

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

Mrs.Kanungnij Kodchasila

Assistant Permanent Secretary of

Ministry of Information Communication and Technology

E-mail: k_nij1@hotmail.com

บทคัดย่อ

จากการคาดการณ์ภาวะทางเศรษฐกิจโลกในระยะ 5-10 ปีข้างหน้าภาคส่วนต่าง ๆ และมองแนวโน้มว่าการเติบโตของเศรษฐกิจโลกจะมีศูนย์กลางอยู่ที่ทวีปเอเชีย เนื่องจากทวีปอเมริกาและยุโรปอยู่ในภาวะฟื้นตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจและสภาวะการณ์ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มเอเชียจะทำให้เอเชียมีบทบาททางเศรษฐกิจมากขึ้น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรจะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติจากประเทศในแถบเอเชียใต้ ซึ่งจะมีสัดส่วนการเพิ่มของประชากรสูงไปยังประเทศพัฒนาแล้วที่มีสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ทำให้การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจต้องปรับทิศทางให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างสมรรถนะทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศจากการที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ทำให้ระบบอินเทอร์เน็ตมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำธุรกิจ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลของรัฐบาลมีแนวทางในการขับเคลื่อน 5 ยุทธศาสตร์ (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (Hard Infrastructure) (2) การสร้างความมั่นคง ปลอดภัย และความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Soft Infrastructure) (3) โครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการให้บริการ (Service Infrastructure) (4) การส่งเสริมและสนับสนุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ (Digital Economy Promotion) (5) ดิจิทัลเพื่อสังคมและทรัพยากรความรู้ (Digital Society)

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ เศรษฐกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต

ABSTRACT

As many organisations have been forecasted about the near future centre of Economic Growth tended to be the Asian continent according to EU recovering from Economic crisis. One of the main reasons is “Regional Economic Integration” which causes a free flow of skilled labour between Asian countries. Another reason is the developing of technology and new innovation, especially in Production Communication technology, for example, new technology and Internet connections which creates competitiveness and a change in the production industry sector.

For the reason mentioned above, the Thai Government has created a digital economy policy which contains five strategic frameworks: 1) Hard Infrastructure, 2) Soft Infrastructure (Security & Investment Trust), 3) Service Infrastructure, 4) Digital Economy Promotion and 5) Digital Society

Keywords: Information Technology, Digital Economy, e-Commerce, Internet.

ทิศทางเศรษฐกิจโลก

เป็นที่คาดการณ์ว่าในระยะ 5-10 ปีข้างหน้า ประเทศในกลุ่มอเมริกาเหนือและยุโรปจะฟื้นตัวจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ซึ่งปัจจุบันประเทศในกลุ่มเอเชียก็ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลก มีการเติบโตของเศรษฐกิจที่ช้าลงเช่นเดียวกัน การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคจึงเกิดขึ้น และมีทิศทางการค้าขายและการลงทุนในภูมิภาคมากขึ้น

IMF คาดว่าอีก 5 ปีข้างหน้าเศรษฐกิจโลกจะโตขึ้นร้อยละ 35.8 โดยการเติบโตนี้แยกเป็นการเติบโตของประเทศในเอเชียร้อยละ 16.1 สหรัฐอเมริการ้อยละ 7.2 กลุ่มยุโรปร้อยละ 6.4 และประเทศอื่น ๆ ร้อยละ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถึงแม้เศรษฐกิจสหรัฐฯ และยุโรปอาจจะฟื้นตัวแต่การเติบโตก็ยังจะช้ากว่าในเอเชีย โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี)

ผลลัพธ์ที่สำคัญก็คือสัดส่วนของเศรษฐกิจในเอเชียจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.5 ในปี พ.ศ. 2556 เป็นร้อยละ 38.4 ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งหมายความว่าอำนาจทางเศรษฐกิจในเอเชียจะเพิ่มขึ้นขณะเดียวกันสัดส่วนของยุโรปและสหรัฐฯ จะลดลงเหลือร้อยละ 22 และร้อยละ 21.8 ซึ่งรวมเป็นร้อยละ 43.8 โดยให้ถือว่าเศรษฐกิจเอเชียเพียงร้อยละ 5.4 เท่านั้น จากการประมาณการของสถาบันวิจัย Goldman Sachs ทำนายว่าคนรายได้ปานกลาง (6,000- 30,000 ดอลลาร์ต่อปี) จะเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันประมาณ 1,800 ล้านคน เป็นกว่า 4,000 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2040 โดยจะเป็นคนจีนและอินเดียประมาณ 2,200 ล้านคน ซึ่งผู้บริโภคกลุ่มนี้จะเป็นตัวกำหนดเศรษฐกิจโลกในอนาคต

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ จะมีมากขึ้น กลุ่มประเทศในเอเชียและประชาคมอาเซียนจะมีบทบาททางเศรษฐกิจมากขึ้น การแข่งขันทางการ

ค้ามีมากขึ้น มีการค้าขายในกลุ่มมากขึ้น เนื่องมาจากประเทศกลุ่มอเมริกาและยุโรปยังต้องใช้นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศอยู่มาก ทำให้ประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าจากประเทศในกลุ่มเอเชียมากขึ้น อีกทั้งประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี) ใช้นโยบายมองไปทางตะวันตก (Look West) ในขณะที่อินเดียประกาศใช้นโยบาย “ทำ” ไปทางตะวันออก (Act East) ทำให้อาเซียนเป็นจุดศูนย์กลางที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

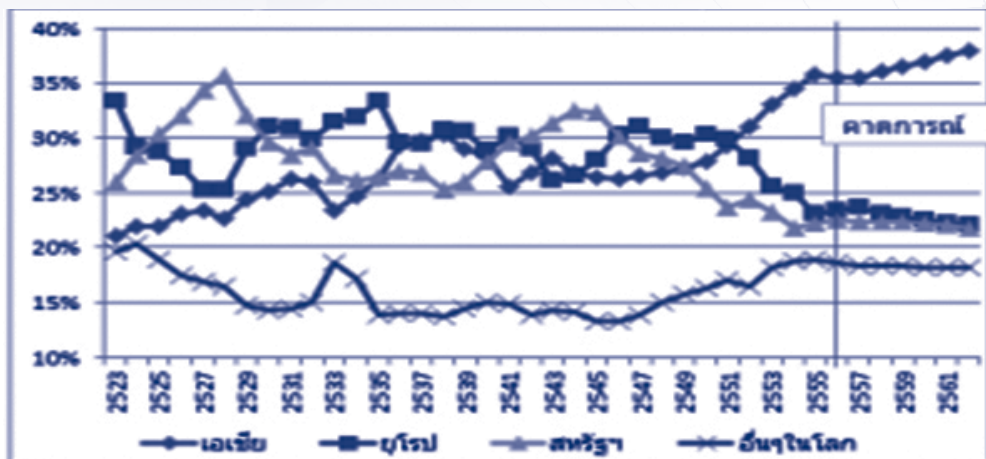
นอกจากนั้นผลกระทบจากโครงสร้างประชากรที่มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศและแต่ละกลุ่มอายุ จะมีผลกระทบทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง โดยนักวิเคราะห์คาดการณ์ว่า

1. จำนวนประชากรโลกคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจาก 7 พันล้านคน ในปัจจุบันเป็น 7.5 พันล้านคน ในปี พ.ศ. 2562 และ 8 พันล้านคน ในปี พ.ศ. 2578 โดยที่ประชากรในเอเชียจะเพิ่มจาก 4.2 พันล้านคน เป็น 4.46 พันล้านคน ในปี พ.ศ. 2562 (เพิ่มขึ้น 260 ล้านคน)

2. โครงสร้างประชากรจะเปลี่ยนไป เนื่องจากส่วนใหญ่การเพิ่มประชากรจะมาจากกลุ่มเอเชียใต้ (เพิ่มขึ้น 142 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 27 ของการเพิ่มทั่วโลกในปี พ.ศ. 2563) ในขณะที่ประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงจะเพิ่มช้าลงส่งผลให้สัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นและเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงของประชากรจะส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะแรงงานจากเอเชียใต้เพื่อตอบสนองความต้องการแรงงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว และโครงสร้างการผลิตมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากการใช้แรงงานมาเป็นการใช้ความรู้และ

แผนภาพที่ 1 สัดส่วนของ GDP เอเชีย ยุโรป

ที่มา: World Economic Outlook, 2014

เทคโนโลยี ปัจจุบันฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น ยานยนต์ สิ่งทอ เหล็ก อิเล็กทรอนิกส์ จะอยู่ในเอเชีย ซึ่งการย้ายฐานการผลิตเข้ามาในเอเชียในระยะแรกจะเป็นเพราะค่าจ้างแรงงานที่มีราคาถูก โดยบริษัทเหล่านั้นมีการบริหารมูลค่าห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain Management) ที่ดี เช่น จัดซื้อวัตถุดิบในประเทศที่ถูกที่สุดเพื่อส่งไปยังประเทศที่มีค่าแรงถูกเพื่อประกอบชิ้นส่วนในขั้นต้น และส่งไปอีกประเทศหนึ่งที่มีทักษะที่ดีเพื่อประกอบชิ้น สดท้ายแล้วจัดส่งกลับไปที่ประเทศเจ้าของผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออกขายต่อไป ทั้งนี้ โดยมีเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ รวมทั้งนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการใหม่ ๆ จะช่วยให้การบริหารจัดการมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ถูกลง ทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต

สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและความเจริญของเทคโนโลยี รวมทั้งนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจต้องปรับทิศทางให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เสริมสร้างสมรรถนะ

ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ซึ่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมมีส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการเป็นอย่างมาก อีกทั้งก่อให้เกิดความเชื่อมโยง การแบ่งปันทรัพยากร ความรู้ต่าง ๆ ที่มีในโลกได้เป็นอย่างดี เทคโนโลยีสารสนเทศเริ่มเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาเศรษฐกิจแบบเดิมให้สอดคล้องกับสังคมที่มีการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น จึงเกิดแนวคิดในการนำนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลมาใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดมูลค่าสูงสุด

แนวคิดเศรษฐกิจดิจิทัล

ดิจิทัลอีโคโนมีเป็นคำศัพท์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 ในยุคที่อินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นครั้งแรกในโลก โดย Don Tapscott ผู้เขียนหนังสือ “The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence” ได้ชี้ให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตจะเปลี่ยนวิถีการค้าขายอย่างชนิดที่โลกไม่เคยเห็นมาก่อน โดยจำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานด้านไอที กฎกติกา และกฎหมาย การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปรับตัว และปรับทัศนคติของประชาชน

ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมนั้น รัฐบาลโดย

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้กำหนดแนวทางไว้ว่า เป็นระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีการติดต่อสื่อสาร การผลิต การอุปโภคบริโภค การใช้สอย การจำหน่ายจ่ายแจก การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การคมนาคมขนส่ง การโลจิสติกส์ การศึกษา การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การสาธารณสุข การเงินการลงทุน การภาษีอากร การบริหารจัดการข้อมูลและเนื้อหา หรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นใด หรือการใด ๆ ที่มีกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัล หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม กิจการโทรคมนาคม กิจการสื่อสารดาวเทียม และการบริหารคลื่นความถี่ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีที่มีการหลอมรวม หรือเทคโนโลยีอื่นใดในทำนองคล้ายคลึงกัน

ที่มานโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล

เนื่องจากรัฐบาลตระหนักว่าการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลข่าวสารเป็นฐานรากในการพัฒนา การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาทางสังคมในด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไป ความก้าวหน้าและนวัตกรรมของเทคโนโลยีดิจิทัลยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง รูปแบบ กระบวนการ โครงสร้างทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

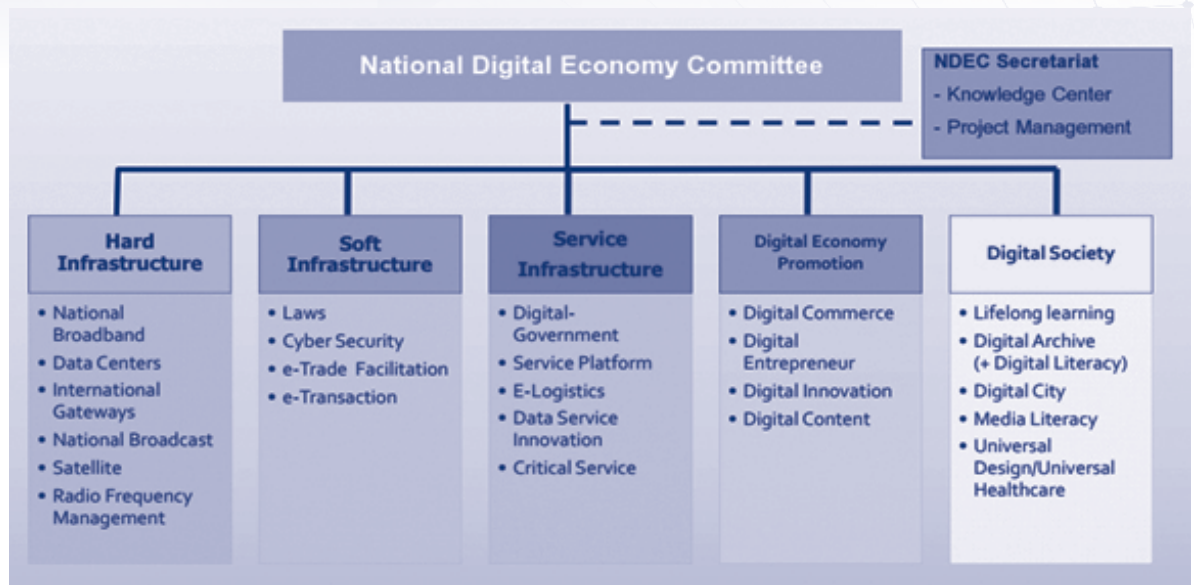
ด้วยตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุกภาคส่วน และโอกาสและความท้าทายของประเทศไทยที่จะต้องปรับทิศทางการดำเนินงานให้เหมาะสม และเอื้อต่อการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีพลวัตของการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา นโยบายของคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันภายใต้การบริหารราชการ

แผ่นดินของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 จึงประกาศนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อใช้เป็นกลไกในการกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มการจ้างงานของประเทศอย่างยั่งยืน โดยรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เกิดมูลค่าสูงสุดและเป็นไปตามกระแสโลก โดยมีแนวทางในการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและมีเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ รวมทั้งเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิต ทั้งในมิติเศรษฐกิจ และสังคม ที่จะนำไปสู่การใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่ปัญหาเองได้ และสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทย จากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงอย่างยั่งยืน โดยรัฐบาลได้มีแนวคิดในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. ภาคเอกชนจะต้องเป็นผู้นำการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม รัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และส่งเสริมสนับสนุน (Promoter) โดยการสร้างแรงจูงใจแก่เอกชนอย่างเป็นระบบ และปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐเองด้วยดิจิทัลให้โปร่งใสและลดคอร์รัปชัน

2. มีคณะกรรมการเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติเป็นผู้กำหนดทิศทางของการพัฒนาให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และกำหนดนโยบายสนับสนุนด้านการสร้างแรงจูงใจ (Incentive) นวัตกรรม (Innovation) จัดตลาดให้แก่เอกชน เพื่อร่วมกันสร้างเศรษฐกิจไทยให้เข้มแข็ง และพัฒนาความสามารถของคนไทย ซึ่งเป้าหมายของกรอบยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างความพร้อมด้านไอซีทีโดยรวมของประเทศไทย เพื่อยกอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ ได้กำหนด

แผนภาพที่ 2 กรอบยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ที่มา: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, พฤษภาคม 2558

แนวทางการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การมีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลในขนาดเพียงพอและมีค่าบริการไม่สูงกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค

- ภาคประชาชน การยกระดับคุณภาพชีวิต และการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกท้องถิ่น อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

- ภาคธุรกิจ สร้างผู้ประกอบการและธุรกิจดิจิทัลและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ สร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้และผู้ทำงานในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล และสิ่งสำคัญคือพัฒนากำลังคน การวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม รวมทั้งระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. กำหนดนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกันอย่างมีเอกภาพที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทุกภาค

ส่วนในการขับเคลื่อนให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

4. รัฐบาลจะกำกับดูแลระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศให้มีธรรมาภิบาลและความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งต้องมีการคุ้มครองผู้บริโภคและข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดกัน

5. รัฐบาลจะปรับปรุงบทบาท อำนาจหน้าที่ และแนวทางการลงทุนในองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ส่งเสริมธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นองค์ประกอบของการทำงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลที่เสริมซึ่งกันและกัน

แนวทางขับเคลื่อนกรอบยุทธศาสตร์

จากแนวคิดในการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลที่กล่าวข้างต้นนั้น รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนที่มีกรอบยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามแผนภาพข้างต้น 5 ยุทธศาสตร์ ดังแผนภาพที่ 2 ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (Hard Infrastructure)

รัฐจะเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้โครงข่ายการสื่อสารครอบคลุมทั่วประเทศในระดับหมู่บ้าน มีขนาดเพียงพอต่อการใช้งาน มีเสถียรภาพในราคาที่เหมาะสม ให้บริการสำหรับธุรกิจต่างชาติดังจะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ทั้งในธุรกิจ ICT เอง หรือธุรกิจอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์จากการสื่อสารที่มีคุณภาพในการเชื่อมต่อกับทั่วโลก

2. การสร้างความมั่นคง ปลอดภัย และความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Soft Infrastructure)

รัฐจะเร่งทบทวน ปรับปรุง ยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลทุกฉบับ โดยมีกฎหมาย กฎระเบียบด้านการลงทุน และกำกับดูแลด้านโทรคมนาคม (และอินเทอร์เน็ต) ที่ทันสมัย เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย รวมถึงมีกฎหมาย กฎระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องความมั่นคง ปลอดภัยของระบบดิจิทัล และการคุ้มครองข้อมูลประเภทต่าง ๆ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นและสร้างบรรยากาศที่ดีเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ

3. โครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการให้บริการ (Service Infrastructure)

นอกจากการพัฒนาประเทศไทยให้มีโครงสร้างพื้นฐานการให้บริการที่ครอบคลุมและมีมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมบริการผ่านระบบดิจิทัลต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงมาก โดยมีต้นทุนต่ำกว่าเดิม สิ่งที่จะต้อง

ดำเนินการควบคู่กันไปก็คือ การส่งเสริมการให้บริการ โดยรัฐจะเร่งยกระดับการให้บริการ e-Government การเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐผ่าน Platform ของรัฐ เน้นบริการพื้นฐาน รวมถึงจัดเก็บเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐตามมาตรฐาน Open Data เพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลผ่าน API และนำมาซึ่งการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ เช่นนวัตกรรมจากภาครัฐและเอกชน

4. การส่งเสริมและสนับสนุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ (Digital Economy Promotion)

รัฐบาลจะกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการสร้างระบบนิเวศดิจิทัลอย่างครบวงจรให้มีผู้ประกอบการดิจิทัล (Digital Entrepreneur) เกิดใหม่จำนวนมาก และปรับเปลี่ยนวิธีการทำธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในด้านต่าง ๆ (เน้น SME) จากการแข่งขันเชิงราคา (ถูก) ไปสู่การแข่งขันเชิงการสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการ (Service Innovation) ที่ผู้บริโภคพอใจสูงสุด

รัฐจะเพิ่มขีดความสามารถของภาคธุรกิจให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์/บริการ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการต่อยอดนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมธุรกิจไทยโดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ตลอดจนการสร้างให้เกิดธุรกิจใหม่ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

5. ดิจิทัลเพื่อสังคมและทรัพยากรความรู้ (Digital Society)

จัดให้มีการพัฒนาสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพด้วยการพัฒนาข้อมูลข่าวสารและบริการของรัฐต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อคนทุกระดับ คำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสให้สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งประเทศไทยมีคลังทรัพยากรสารสนเทศเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ของประเทศในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและสามารถเรียกข้อมูลมาใช้ หรือนำไปวิเคราะห์

ต่อยอดได้อย่างสะดวกง่ายดาย ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล

1. การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคมที่มีคุณภาพ และมีความครอบคลุมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ในทุกพื้นที่ด้วยราคาที่ เป็นธรรม จะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาคธุรกิจ และในชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคม โดยให้มีหน่วยงานด้าน Broadband แห่งชาติเพื่อดำเนินการจัดทำ Blueprint ด้านโครงข่าย Broadband และผลักดันให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี และเป็นธรรมของภาคเอกชนในการให้บริการ

2. กฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อในการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ที่สะดวก ปลอดภัยเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ค้าและผู้บริโภค มีระบบให้ ความคุ้มครอง มีมาตรฐานรับรองการทำธุรกิจออนไลน์ รวมทั้งผลักดันกฎหมายและระเบียบรับรองเอกสารทาง การค้าในรูปแบบดิจิทัล การสร้างกลไกป้องกันอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ

3. ระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลภาค รัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สามารถเข้าถึงการใช้งานได้ง่าย มีข้อมูลที่ครบถ้วน รวมทั้งการจัดให้มีศูนย์กลางข้อมูลแห่งชาติ

4. การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถเติบโตได้ในระดับภูมิภาค เพื่อรองรับการเปิดเสรีของประชาคมอาเซียน โดยมีแนวทางและมาตรการที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าถึงการสนับสนุนจากภาครัฐได้อย่างทั่วถึงทุกกลุ่มอย่างไม่ซ้ำซ้อน

5. ต้องมีความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐอย่างเข้มแข็ง โดยพิจารณาธุรกิจที่จะแบ่งหน้าที่ในการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน เช่น ธุรกิจโทรคมนาคม หรือ

ธุรกิจ e-Commerce อาจเป็นโมเดลที่มีเอกชนเป็นแรงขับเคลื่อน และมีภาครัฐเป็นแกนนำ ซึ่งโมเดลความสำเร็จของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันไป เช่น ประเทศเกาหลีให้ภาคเอกชนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นแกนกลางหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาบริการที่ตอบโจทย์ประชาชน หรือประเทศมาเลเซียเลือกใช้โมเดลที่ภาครัฐเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบดิจิทัล และรัฐกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล ซึ่งอาจนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศได้

6. ส่งเสริมด้านการศึกษาให้มีความเข้าใจในการเข้าถึงและเรียนรู้เทคโนโลยีให้สามารถใช้งานได้ อย่างรู้เท่าทันในประโยชน์และโทษ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการใช้เทคโนโลยีในกิจกรรมทางธุรกิจและชีวิตประจำวันให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันในประเทศไทยการใช้เทคโนโลยีของภาคประชาชนมีการรับนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างรวดเร็วผ่านแรงขับเคลื่อนของภาคเอกชนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตของการใช้ข้อมูล การทำธุรกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การแพร่หลายของ Social Network ซึ่งภาครัฐควรจะมีการขับเคลื่อนในกิจกรรมที่มีแนวโน้มผลตอบแทนต่ำ ไม่ได้รับความสนใจในการลงทุนจากภาคเอกชน และมีการบูรณาการ การทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้มีการขับเคลื่อนที่สอดรับเชื่อมโยงกันในทุกกระทรวง ทบวง กรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ, สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ. **วาระพัฒนาที่ 5: การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล. กรุงเทพฯ. สำนักการพิมพ์ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558**

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง, สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ. **วาระพัฒนาที่ 7: แนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจไทยเพื่อเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2575. กรุงเทพฯ. สำนักการพิมพ์ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558**

สมบูรณ์ เมฆไพบูลย์วัฒนา, ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. **ยุทธศาสตร์และการวางแผนตามแนวนโยบาย Digital Economy ของประเทศไทย. ณ โรงแรมวี โฮเต็ล กรุงเทพฯ, 22 พฤษภาคม 2558**

ปณณ บัญญวนิชย์. **โมเดลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลไทย...ภาคเอกชนหรือภาครัฐควรเป็นแกนหลัก. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.scbeic.com/th/detail/product/1333,2558>**

ชยงการ ภมรมาศ. **บทวิเคราะห์: ความพร้อมของไทยกับเศรษฐกิจดิจิทัล. (ออนไลน์). เข้าถึงได้ จาก: <http://tcijthai.com/tcijthainews/view.php?ids=5078,2557>**

อานันท์ เกียรติสารพิภพ, สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy): นโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2558/mar2558-2.pdf, 2558**